

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 60a

Ljubljana, torek, dne 12. avgusta 1930

Leto I.

Stranke nad državo tudi v Nemčiji

Strankarske in osebne ambicije preprečile koncentracijo proti skrajnim skupinam - Vse stranke Brüningove koalicije pojdejo ločeno v volilni boj - Zmešnjava in konfuzija med meščanskimi volilci

Berlin, 11. avgusta. Po neuspehu pogajanj med državno in ljudsko stranko za združen nastop pri predstojnih volitvah je sedaj gotovo, da je izključena vsaka volilna koalicija sredinskih strank. Vse stranke pojdejo samostojno v volilno borbo. Skrajne stranke — nacionalisti, socialisti in komunisti — ne bodo torej imele enotne meščanske fronte proti sebi, tako da se bo vršila tudi letošnja volilna borba ob istih zunanjih okoliščinah kakor prejšnje volitve. Računa pa se, da bodo ti neuspeli poskusi skoro gotovo imeli za sredinske stranke kvarne posledice, ker so povzročili med volilci nekako zmešnjavo in konfuzijo.

Berlin, 11. avg. »Nationalliberale Korrespondenz«, ki je uradno glasilo nemške ljudske stranke, objavlja dopolnilna obvestila o sestanku gg. Scholza in Höpker - Aschoffa, kateri poslednji je po Koch - Weserjevem odstopu prevzel vodstvo novoustanovljene nemške državne stranke. Glasilo ljudske stranke pravi, da je Scholz izjavil na sestanku, da želi njegova stranka

koncentracijo leve in desnice, dočim je Höpker - Aschoff le za ustanovitev neke nove liberalne stranke. Ljudska stranka — je naglašal Scholz — ni nikdar odklanjala sodelovanja s socialnimi demokrati, temveč je stala na stališču, da je v svrhu ozdravitve države treba postaviti proti socialističnemu valu pojačen vpliv meščanskih strank.

Liberalno časopisje obžaluje, da se ni posrečil poskus za doseg sodelovanja obeh strank in svetuje, naj se državna in ljudska stranka vsaj ne borita ena proti drugi z običajno strankarsko zagrizenostjo. V podobnem smislu komentira neuspeh sestanka tudi »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki zastopa sicer stališče desnega krila ljudske stranke.

Berlin, 11. avgusta. Z ozirom na neuspeh pogajanj, ki jih je vodila ljudska stranka s skupinami, katere stojijo desneje od nje, pravi »Nationalliberale Korrespondenz«, da so sporazum onemogočili agrarci, katerih zglede so potem posnemali ljudski konservativci in gospodarske skupine. Pač pa je

na drugi strani prišlo do nekakega sporazuma med agrarci in konservativci, kateri bodo imeli skupne kandidatne liste po vsej državi. Vse druge stranke, ki so zastopane v sedanji Brüningovi vladi, pa bodo šle v volilni boj ločeno in vsaka na svoj račun.

Pariz, 11. avgusta. Neuspeh poskusov ustanovitve široke volilne koncentracije meščanskih strank je napravil v tuku njih političnih krogih zelo mučen vtis. Simpatije javnega mnenja so več ali manj na strani državne stranke in v skladu s tem se pripisuje odgovornost za neuspeh omenjenih poskusov v glavnem voditelju ljudske stranke Scholzu. »Temps« predvideva za to stranko podobno usodo, ki je zadela Hugenbergovo stranko, t. j. razpad, kajti Scholz ni tako močna osebnost kakor pokojni voditelj ljudske stranke Stresemann, čegar osebni vpliv je bil močna vez med posameznimi strujami v stranki. List našteva nato celo vrsto neuspešnih kombinacij, ki jih je poskusila ljudska stranka, ter pravi, da je vse te neuspehe zakrivil Scholz

sam. Nato dodaja: Jasno je, da je g. Scholz žrtvoval koncentracijo sredinskih strank svoji osebni ambiciji. Pri pogajanjih s Höpker - Aschoffom — ta poslednji je postal v vodstvu državne stranke naslednik Koch-Weserja, kateri se je umaknil, da bi s tem olajšal sporazum — je stavil take zahteve, da so morala pogajanja neizbežno končati v brezizhodni zagati. Da bi se omogočilo tesno sodelovanje obeh strank, je predlagal Höpker - Aschoff, naj se ustanovi nova organizacija, v kateri bi bili obe stranki popolnoma enakopravni in katere vodstvo bi bilo poverjeno osebi, ki uživa enako zaupanje v obeh strankah. G. sp. Scholz je odklonil ta predlog in je zahteval, naj politične sile državne stranke enostavno prestopijo v ljudsko stranko. Samo pod tem pogojem je bil pripravljen zapustiti vodstvo svoje skupine. Tako bi izginila nova državna stranka, še preden bi se sploh mogla afirmirati, v vrstah ljudske stranke, katere smernice, kakor jih določa g. Scholz, gotovo niso pripravne za grupacijo sredinskih strank Nemčije.

Desetletnica plebiscita v Vzhodni Prusiji

Senzacionalen govor ministra Treviranusa

Berlin, 11. avgusta. Danes so v Berlinu in po vsej Nemčiji svečano proslavili obletnico weimarske ustave, ki je padla v čas izpraznitve in osvoboditve Porenja. Udrženje za vzhodno Prusko je priridilo v Berlinu veliko manifestacijo pred palačo parlamenta in tu obenem proslavilo deseto obletnico plebiscita v tej pokrajini.

Berlin, 11. avgusta d. Ob desetletnici ljudskega glasovanja v Vzhodni Pruski so se včeraj vršile v Berlinu in po drugih mestih velike manifestacije in zborovanja. Na manifestaciji v Berlinu je govoril tudi državni minister Treviranus. Njegov govor, ki je imel prav izjaven značaj, bo po mnenju faktorjev izzval v inozemskem tisku najživahnejše komentarje. Pomenja pa v zunanje-političnem pogledu tudi pravo senzacijo. Treviranus je govoril prostodušno, ne da bi bil o vsebini svojega govora poprej obvestil državnega kancelarja in zunanjega ministra, kateremu bo prav ta govor povzročil velike neprimlikke. Minister Treviranus je med drugim izjavil:

Spominjamo se s težavo, a iz globočine svojega srca, razkosanega državnega ozemlja na vzhodnih naših mejah, spominjamo se neizlečljive rane naše Vzhodne Pruske, spominjamo se okrnjene naše državne meje. Mislimo pri tem na oni težki pritisk, s katerim je Wilson pritiskal na okrnjene Vzhodne Pruske, mislimo na to, v kakšno nenaravno vlogo je bilo obsojeno naše Gdansk. Bodočnost poljskega sosedja, ki se ima za svojo državno moč zahvaliti tudi nemškim žrtvam, more biti le zagotovljena, če ne bosta Nemčija in Poljska vzdrževana v večnem nemiru zaradi nepravilnih mej. Meje na vzhodu Nemčije ostanejo večna nevarnost za evropski mir. Pride dan, ko se bo morala ta nam Nemcem povzročena krivica popraviti.

Prvi vtisi v inozemstvu

Pariz, 11. avgusta. AA. »Le Temps« priobčuje komentar o govoru, ki ga je imel nemški minister Treviranus na včerajšnji proslavi obletnice nemške ustave in desete obletnice plebiscita v Vzhodni Pruski. Ta govor osvetljuje, pravi list, naziranje, ki jih goje onkraj Rena. Ta stremljenja gredo za tem, da bi se izpremenile mednarodne pogodbe. Po poročilih nekih nemških listov je sicer Treviranus govoril v svojem imenu, kar pa ne menja mučnega vtisa njegovega govora. Jasnost o tem govoru bomo imeli tedaj, ko se bo videlo, ali ga bodo Treviranusovi tovariši potrdili ali demantirali.

»Intransigent« naglašja, da so se po izpraznitvi Porenja pomnožili pojavi, ki dokazujejo, da hočejo v Nemčiji izvajati program, ki gre za izpremembo mirovnih pogodb. »Ostanimo mirni, veli list, in pazimo, da uravnamo svoje ravnanje po takih pojavih.«

»Journal des Débats« pravi, da ni moči razumeti govora drugače, kakor da poziva na vojno in revanšo, in pristavlja, da sta bila govora Lebruna in Poincaréja, ki sta predlagala čuječnost, prav na mestu.

Berlin, 11. avgusta. AA. Proslava enajste obletnice nemške ustave je dosegla snoči vrhunec v mogočni povorki po historični aleji »Unter den Linden«. Povorka se je ustavila na trgu pred parlamentom. Po kavarnah in zabavnih lokalih je bilo nenavadno živahno. Godbe so svirale patriotične popevke in koračnice. Veselje je bilo obče in se je preneslo celo v jetnišnico v Moabit. Oficijelna proslava je bila v parlamentu. Prisostvovali so ji državni predsednik Hindenburg, ministri in ves diplomatski zbor v gala-uniformah. Notranji minister Wirth je imel slavnostni govor.

Nemški komentarji

Berlin, 11. avgusta. AA. V Komentarjih o govoru ministra Treviranusa pravi berlinsko časopisje, da je nerazumljivo razburjenje, ki ga je izzval ta govor, in pristavlja, da so ta govor splošno napačno tolmačili.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da ministrski govori vendarle ne morejo biti diplomatski in da ne smejo nasprotovati občemu narodnemu čutenju.

»Deutsche Tageszeitung« sodi, da je minister Treviranus z nenavadno jasnostjo proglasil, da nemške pravice do revizije vzhodnih meja ne morejo zastarati in da bo Nemčija na svojem teritoriju izvedla popolno svobodo in enakost.

Komunistične stranke v Češkoslovaškem

a komunistov v Brnu je sklenila združitev stranke s socialisti.

Brno, 11. avgusta. d. Včeraj se je tu vršila velika konferenca češkoslovaških komunistov, ki so razpravljali o glavnem vprašanju v pogledu združitve komunistične opozicije s češkoslovaškimi socialnimi demokrati. Večina govornikov je priporočala to združitev iz strankarskih in taktičnih ozirov. Govorniki so naglašali, da je potrebno skupno sodelovanje s socialnimi demokrati, ki so edini kot stranka najsorodnejši komunističnim načelom. Združitev po mnenju teh govornikov ne bo pomenjala nikakega poraza za komunistično stranko, temveč bi bila le logična posledica treznih razmotiranj in izkušenj. Komunisti bodo te dni izdali poseben manifest, v katerem bodo na najsvetlejši način proslavili združitev komunistične stranke s češkoslovaško socialno demokracijo. Ze 1. septembra bo izvedena združitev v organizatoričnem smislu.

Grška ladja nasedla

Atene, 11. avgusta. AA. Snoči je neka pomožna ladja grške mornarice nasedla pri otoku Egini. Posadko so rešili.

Nevarne komplikacije med Perzijo in Turčijo

Turčija namerava zasesti del Perzije?

Carigrad, 11. avgusta. d. Med Turčijo in Perzijo grozi vojni konflikt. Turška vlada v Ankari je odklonila protest Perzije zaradi nedavnega obmejnega incidenta, ko so turške oblasti zaradi preganjanja kurdov prekoračile v Araratskem gorovju perzijsko mejo. Perzijska vlada odločno odklanja vse zahteve Turčije po ureditvi meje in bo vložila še ponoven protest zaradi obmejnih incidentov. Izmed paša, ki je bil na letnem odmoru, se je povrnil nepričakovano v Ankaru. Danes in jutri bo imel izmed paša odločilne konference in posvetovanja s turškim štabom. Turška vlada se je odločila, da kratkoma zasede gotove dele v Araratskem gorovju. Na perzijski meji se že zbirajo posamezne turške vojne edinice, da zasedejo gotovo perzijsko ozemlje. Perzija se ne namerava z oboroženo silo upreti turškemu prodiranju ter misli zaprositi in-

tervenccijo Društva narodov. Ruski poslanik v Ankari je prevzel v tem konfliktu posredovalno vlogo ter je turški vladi v Ankari že predložil gotove pomirjevalne predloge.

Ankara, 11. avgusta. d. V zunanje ministrstvo je prispela nota perzijske vlade v ogledu obmejnega incidenta. Anatolska brozjavna agentura presoja v uradnem poročilu zelo pestimistično težko situacijo, ki je nastala med Turčijo in Perzijo. Poročilo navaja, da bo morda mogoče poravnati konflikt mirnim potom. Poročilo zagovarja Turčijo ter poudarja, da je potrebno skupno sodelovanje med obema državama in da je zato v tem pogledu nujno potreben sporazum obeh držav. Nasproti temu optimizmu pa presoja vodilni turški listi situacijo zelo pesimistično.

Grof Bethlen zopet v inozemstvu

Odpotoval je nenadoma in tajno

Budimpešta, 11. avgusta. n. Grof Bethlen je že 8 dni v inozemstvu. Najprej je šel v Italijo, potem pa bo odpotoval v Švico. Na povratku se ustavi tudi na Dunaju.

Budimpešta, 11. avgusta. l. List »A Reg« objavlja vest iz dobro poučenega vira, da je ministrski predsednik grof Bethlen pred dnevi in sicer pretekli torek nenadoma in skrivnoma odpotoval iz Budimpešte v inozemstvo. List trdi, da to tajno po-

tovanje madjarskega ministrskega predsednika ni zasebnega značaja, marveč da potuje grof Bethlen v inozemstvo zaradi madjarskih finančnih zadev. Madjarska bi namreč hotela v inozemstvu veliko posojilo. List sicer ne ve, kod in kam potuje grof Bethlen, sporoča pa, da se bo bržkone koncem tega tedna spet vrnil v Budimpešto.

Važen sporazum med Romunijo in Madjarsko

Nova trgovinska in plovbena pogodba že parafirana

Budimpešta, 11. avgusta. AA. Korbiro poroča: Pogajanja med Romunijo in Madjarsko so v zadnjem času dovedla do sporazuma. Gre za sporazum o posebni pogodbi glede prebivanja ter trgovini in plovbi, kakor za posebno veterinarsko konvencijo. Z izmenjavo naziranj med obema vladama bodo urejene še neke točke obsega člena pogodbe, kakor tudi vprašanja carinske prirode. Pogodba z dodatki je bila že parafirana od šefov obeh delegacij. Za madjarsko delegacijo je to storil minister Miklas, za

romunsko pa romunski poslanik na Dunaju Grigoreanu. Pogodba bo podpisana, čim uredita vladi še preostala vprašanja. Šefi obeh delegacij so se nadalje sporazumeli o tem, da naj obe vladi izmenjata note, ki bo ž njimi podaljšana 31. avgusta potekajoča trgovinska pogodba in to od 1. septembra dalje, dokler ne bo podpisana nova pogodba. Podaljšanje dosedanje pogodbe bo veljalo do 31. januarja 1931. in sloni na načelu največje ugodnosti.

Poljski legijonarji zvesti Pilsudskemu

Navdušene ovacije maršalu na kongresu v Radomu

Varšava, 11. avgusta. AA. Letošnji 9. kongres poljskih legijonarjev v Radomu je sprejel resolucijo, ki med drugim pravi:

Legijonarji bodo zvesti svojim tradicijam dalje podpirali z vsemi svojimi napor maršala Pilsudskega v njegovem stremljenju, da doseže nove oblike političnega življenja na Poljskem. Zato obsojajo vse one, ki pri notranjih poljskih bojih iščejo pomoči od zunaj. Deveti kongres

poljskih legijonarjev je ponosen, da se prvič vije na morju zastava predsednika poljske republike kot sijajen znak poljskih pravic do izhoda na morje in dokaz, da bo poljska zastava ostala na morju kot znak moči nove Poljske. Legijonarji smatrajo sedanje meje Poljske za definitivne in jih bodo branili kakor doslej tudi v bodoče do zadnje kaplje krvi.

Nobenih nerazčiščeni- nih afer več!

Ko so vladali še prejšnji strankarski režimi, ni minil skoraj teden, da ne bi javnost zvedela za novo afero. Včasih pa je bilo teh afer tudi toliko, da je imel že vsak dan svojo. Cele kupe afer smo imeli, skoraj nobena pa ni bila razčiščena. Že je včasih kazalo, da bo vsaj ta ali ona umazana afeta spravljena s sveta na način, kakršen je običajen v kulturnem svetu, to je, da bodo krivci kaznovani, javnost pa vedela, kako se je izvršila vsa stvar. Toda v zadnjem hipu so vedno nastopile skrite sile in s svojim političnim vplivom dosegle, da vsa afeta ni prišla pred sodišče. Da, zgodilo se je celo, da je bila obtožnica že sestavljena, a je v zadnjem hipu prišlo povelje, da se mora obtožnica umakniti.

Tako je ostala afeta za afero nerazčiščena, nobenemu krivcu se ni zgodilo niti najmanjše, zaupanje javnosti v zmago pravice pa je padlo. V tem pa je bila tudi najtežja posledica nerazčiščenih afer. Kajti v tistem hipu, ko narod izgubi zaupanje v pravico, so odprta tudi na slečaj vrata korupciji. Če niso krivci kaznovani, potem slabi elementi takoj mislijo, da smejo delati, kar hočejo, da jim je dovoljeno vse. In korupcija se v takih razmerah mora razpasiti.

Če pa so včasih bile vsled strankarske komande mogoče nerazčiščene afere, pa takih afer ne sme več biti danes, ko je strankarske komande konec. Vsaka afeta se mora razčištili do dna, pa naj bo pri tem prizadet Peter ali Pavell Samo na ta način bo dobil narod zopet polno vero v zmago pravice in samo na ta način ne bo trpel pravni čut ljudstva. Brez živega pravnega čuta v ljudstvu pa je vsak napredek nemogoč, ker kdo bo delal in se žrtvoval, če bi pa videl, da žanjejo ljudje umazanih rok. Nad vse nujno potrebno je, da zavladajo povsodi največja delavnost in požrtvovalnost in zato mora biti vsakdo prepričan, da se mu bo delo izplačalo, da ga za njegov trud nihče ne more ociganiti.

Vsako afero pa je treba razčištili do dna tudi zategadelj, da se doženejo njeni pravi vzroki in da se ji odstrani. Samo na ta način se v resnici prepreči obnoveitev slične afere. In pri aferi, ki danes razburja ljudi, je to še zlasti potrebno. Zdi se nam namreč, da bo ta afeta odkrila tudi to, da je danes veliko preveč lekarn in da bo treba njih število omejiti, na vsak način pa ne več dovoljevali novih.

A da govorimo tudi o aferi sami. Prepričani smo, da se more pri tej aferi govoriti le o posameznih slučajih, da pa je ogromna večina naših lekarnarjev na oni višini, na kateri je vedno bila. Prav iz tega razloga pa je tem bolj potrebno, da se afeta razčištili do konca, da ne bo niti en lekarnar trpel za grehe drugih. To je potrebno tudi iz razloga, ker mora naše ljudstvo zaupati našim lekarnam, ker je vsaka zdravstvena služba nemogoča, če ne zaupa narod v moč zdravil, ki jih doslikrat kupuje za drag denar. Bilo je veliko delo, da se je narod iztrgal iz rok mazačev in to delo je v nevarnosti, če bi izgubil narod zaupanje v pravilno poslovanje lekarn.

Dobro in nadvse hvalevredno je bilo, da je Okrožni zavod za zavarovanje delavcev pogumno in odločno posegel v afero in da javnost ve, v čem je stvar. Bilo je to tudi v interesu OUIZD, ker velika nevarnost za vse bolniško zavarovanje bi bila, če bi ljudstvo izgubilo zaupanje v dobroto njegovih zdravil. Sedaj, pa je treba stvar izvesti do konca in z jasnim komunikem po izvršeni preiskavi razložiti javnosti ves obseg afere, da bodo vsake neresničnosti vesli nemogoče. Ko bo afeta razčiščena do konca, potem bo tudi odpravljena vsa iz afere nastala škoda, ker bo ljudstvo videlo, da je njegov interes zaščiten kakor treba in da se ne pozna nobenih ozirav, če zahteva to blagor celote.

Ne toliko zaradi sedanje afere, ki se itak že pravilno razvija, smo napisali te vrstice, temveč pred vsem vsled tega, ker nam daje ta afeta priliko, da poudarimo eno glavnih zahtev nove dobe, da se namreč ne trpi nerazčiščenih afer. Vsaka se mora pojasniti do konca, vedno mora pravica dovršiti svoje delo brez ozira na levo in desno, ker mora v novi dobi vladati povsodi zaupanje v pravico, da bo rasel pravni čut ljudstva.

Bivši strankarski režim je bil režim nerazčiščenih afer, sedanj pa je režim razčiščenih in to treba poudariti in z dejanjem dokazati, da bo vsakdo zgubil voljo, delati afere.

Izvajanje sklepov sinajske konference

Že te dni sestanek mešanega jugoslovansko-romunskega odbora

Beograd, 11. avgusta. k. Za te dni je sklicana v Beogradu prva seja mešanega jugoslovansko-romunskega odbora za ustvaritev programa, ki ga je stavila konferenca v Sinaji glede razvoja gospodarskih odnosov med obema zavezniskima država. Odborova dolžnost je, da določi način, kako naj se sistematično uredijo odnosi med obema državama. Med drugim vprašanji je na dnevnem redu bližnje seje tega odbora tudi vprašanje sklenitve končne in definitivne pogodbe med Jugoslavijo in Romunijo, ker je bil na zadnji konferenci v Bukarešti dosežen le modus vivendi glede medsebojnih trgovinskih odnosov, ki ostane v veljavi dotlej, dokler se ne sklene

definitivna trgovinska pogodba.

Kar se tiče prevoza živine, ki gre iz Romunije preko Jugoslavije v Italijo, se za enkrat jagoslovanske železnice in carinske oblasti ravna po naših zakonskih predpisih. Naloga mešanega jugoslovansko-romunskega odbora pa je v tem pogledu ta, da čim prej izdela veterinarsko konvencijo, po kateri bi bil Romuniji olajšan izvoz živine preko našega ozemlja. To vprašanje je kolikor toliko kočljivo, ker razpolaga tudi naša država z velikimi količinami živine za izvoz v Italijo. V Beograd prispe v kratkem romunski strokovnjak g. Cezar Popescu, ki bo sondiral teren za zasedanje omenjenega odbora.

Agrarni blok in Madjarska

Minister Mayer o stališču in vlogi svoje dežele

Budimpešta, 11. avgusta. AA. Korbiro poročajo: Na konferenci vladne stranke v Balaton Feldvaru je minister za poljedelstvo Mayer izjavil, da je bila madjarska vlada povabljen od jugoslovanske in romunske vlade k sodelovanju pri gospodarskih pogajanjih. Šlo je za vprašanje vzajemnega nastopa vseh treh agrarnih držav za plasiranje svojih agrarnih pridelkov. Interesi in potrebe teh treh držav se v tem oziru tako ujemajo, da sta Jugoslavija in Romunija priznali potrebo takega sodelovanja in uvideli potrebo zadevnega sporazuma z Madjarsko. Odposlanci madjarske

vlade so sprejeli predloge jugoslovanske in romunske vlade ter izjavili, da pristajajo na mnoge sklepe. Ves ta problem pa je še vedno predmet pogajanj in končni sklepi o njem še niso bili storjeni. Zaradi svoje ga gospodarskega položaja gre Madjarski pri določevanju gospodarskih ukrepov tako pomembna vloga, da ni moči rešiti niti ene gospodarske krize v Evropi, ako postavimo ali prezremo Madjarsko. Madjarska vlada ima dovolj sredstev na razpolago, da brani svoje interese med temi pogajanj.

Za koordinacijo poljedelstva in industrije

Vršijo se priprave za veliko konferenco, ki naj reši vprašanja

Beograd, 11. avgusta. k. Merodajni činitelji sedaj vsestransko proučujejo vprašanje pospeševanja industrije na današnji bazi poljedelske proizvodnje, da bi se obe panogi gospodarstva mogli vzporedno pospeševati, ne da bi se s tem škodilo interesom poljedelstva niti interesom mlade industrije, kajti naša država ima vse pogoje za to, da se povzdigne na stopnjo industrijske države. Naša država je bogata z industrijskimi rastlinami, živino in z živinskimi proizvodi, z rudami in ostalimi sirovinami, ki se dajo v tvornicah predelovati in pri-

praviti za izvoz. Na ta način bi se v mnogem odpravila tudi sedanja poljedelska kriza. Ko se bo to vprašanje vsestransko proučilo, bodo merodajni faktorji sklicali široko konferenco strokovnjakov in kapacitet, na kateri se bo vprašanje pretresalo in rešilo. Potem se bo skušalo postopoma izvesti posamezne točke programa, ki se določijo. Pri finančnih sredstvih za izvedbo tega programa se ne bo štedilo. Stori se bo vse, da se čim prej in v čim večjem obsegu prične z industrijalizacijo države.

Pričetek evharističnega kongresa v Zagrebu

Danes se začnejo konference škofov, otvoritev kongresa v četrtke

Zagreb, 11. avgusta. k. Za časa evharističnega kongresa se bo v Zagrebu vršila tudi konferenca katoliških škofov. Konferenca se prične jutri in bo trajala do četrtega, t. j. do začetka evharističnega kongresa. Na to konferenco in na sam kongres so že včeraj in danes začeli prihajati škofje iz vseh strani države. Danes so dopotovali vrhbosanski nadškof dr. Šarić, mostarski škof msgr. Mišić, križevački škof dr. Nyarady, hvarski škof dr. Pušić, zastopnik kotorskega škofa msgr. Milošević. Tekom popoldneva so dospeli djakovski škof dr. Akšamović, ljubljanski škof dr. Rožman, krški škof dr. Srebrnič in administrator za Vojvodino dr. Budanović. Jutri pridejo še drugi škofje, med njimi primas srbski škof dr. Dobrović in prizrenski škof dr. Gnil doveč.

Razen vernikov iz Jugoslavije in naših izseljencev iz Amerike pride na evharistični kongres tudi več skupin udeležencev iz inozemstva. Včeraj je prišla v Zagreb sku-

pina Čehoslovakov, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno za nastanitev in prehrano večje skupine Čehoslovakov, kakih 200, ki pridejo jutri iz Prage in Brna. Na kongres pride tudi 50 Čehoslovakov, ki so sedaj na letovišču na našem Jadranu. Grško-katoliški škof g. Gajić iz Prešove pripelje na kongres skupino Rusinov. Pod vodstvom župnika Trambouse pride v četrtke skupina Francozov. Skupino Svicarjev vodi monsignor Perret. Tudi nekaj gradiščanskih Hrvatov pride v četrtke pod vodstvom duhovnika Horvata. Poljske udeležence vodi opat Kaczinski.

Za evharistične dni je mestna občina izdala več odredbe glede vzdrževanja čistote in glede cen. V vsakem lokalno morajo biti cene vidno označene. Vsak prestopnik v tem oziru se bo kaznoval z odvzajem obrtnega lista. Zagrebški tramvaj je ojačil službo in znižal cene voznih listov od 1-50 na 1 Din.

Pozdrav predsedniku vlade

Beograd, 11. avgusta. AA. Predsednika ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Živković je prejel iz Splita tole brzojavko: »Vaše bivanje v našem mestu in vaše odločno državniške izjave so v vseh slojih meščanstva zapustile najgloblji vtis in čvrsto vero, da kakate z orjaškimi koraki proti konsolidaciji naše države in domovine. V tem stremljenju boste vedno našli zveste sodelavce vmeščanstvu mesta Splita, v čigar imenu mi je čast pozdraviti vas. — Mestni načelnik dr. Račić.

Nesrečen padec ministra dr. Korošca

Ljubljana, 11. avgusta. AA. Minister za šume in rudnike dr. Anton Korošec se je na Mrzlem Studencu pri padcu na trdem terenu tako nesrečno ranil, da se je moral včeraj v Ljubljani predati v zdravniško oskrbo g. dr. Blumauerja.

Konference ministrov

Beograd, 11. avgusta. k. Predsednik vlade general Živković je sprejel danes ministra dr. Frangesa in Nikolo Uzunovića.

Beograd, 11. avgusta. k. Po informacijah iz predsedstva vlade sta imela danes na Bledu daljšo konferenco zunanji minister dr. Voja Marinković in finančni minister dr. Stanko Švriljuga. Po tej konferenci sta bila oba pri kralju sprejeta v avdijenci.

Napredovanje

Beograd, 11. avgusta. l. Z ukazom Nj. Vel. kralja je napredoval višji šumarski svetnik pri kraljevski banski upravi v Ljubljani g. Alojzij Štanear v I. kategorijo IV. skupin.

Zakon o odpisu davkov vsled nesreč

Beograd, 11. avgusta. k. V finančnem ministstvu so dokončali delo na zakonskem načrtu o znižanju davka za poljedelce, ki so trpeli zaradi vremenskih nesreč. To bi bila prva pomoč vlade poljedelcem, da se olajša težka poljedelska kriza v državi. Novi zakonski načrt se mora 15. t. m. predložiti ministrskemu predsedniku, da da svoj pristanek.

Naredba o uradnikih delavskih zbornic

Beograd, 11. avgusta. Na zahtevo delavskih organizacij je minister za socialno politiko in narodno zdravje izdal naredbo, po kateri uradniki delavskih zbornic ne smejo več biti funkcionarji v delavskih sindikatih.

Izterjevanje davkov

Beograd, 11. avgusta. k. Po odredbi finančnega ministra bodo jutri začeli z eksekutivnim izterjevanjem davkov v vsej državi.

Imenovanja v mornarici

Beograd, 11. avgusta. l. Z naredbo ministrstva vojne in mornarice je bil poročnik vojne ladje Levčnik A. Karel imenovan za poveljnika draggerja »D II.«. Pri mornariški strojni šoli so bili nameščeni korvetni poročniki Hribar Branko, Kruz Vladimir, Jamšek Stanko in Šonc Milan, pri pomorski letalski šoli korvetni poročnik Dolinšek Franc, pri mornariški podčastniški šoli pa korvetna poročnika Mohorić A. Alojzij in Lenah A. Matej.

Minister Šramek — 60 letnik

Včeraj je praznoval svoj 60. rojstni dan čsl. minister dr. Šramek, vodja češkoslovaške ljudske stranke. Čeprav je bil min. dr. Šramek ves čas v največjem političnem boju, so vendar vsi češkoslovaški listi brez izjeme z lepimi članki proslavili njegov jubilej. Kajti dr. Šramek je bil kljub svoji

odločni strankarski pripadnosti vedno vnet narodnjak, ki je za naroden interes žrtvoval več ko en strankarski.

Svojo politično kariero je pričel dr. Šramek na Moravskem, kjer je ljudsko stranko tako krepko organiziral, da je Moravska trdno v njenem taboru. Ta uspeh pa je dosegel dr. Šramek predvsem vsled tega, ker se je odločno postavil na ljudski program v nasprotju z voditelji čeških konservativcev. Bil je z njimi v odločni borbi ter v njej popolnoma zmagal. Že l. 1899. je sklical prvi shod kršč. socialne stranke v Velehradu, l. 1906. je postal deželni in leta 1907. državni poslanec. Med vojno se je aktivno udeleževal dela za osvoboditev češkoslovaškega naroda in bil član Češkoslovaškega narodnega odbora, l. 1918. pa član revolucionarnega narodnega zastopništva. V vseh volitvah je bil izvoljen in bil petkrat češkoslovaški minister in sicer l. 1921. za železnice, l. 1922. za zdravje, leta 1925. za pošto, l. 1926. za socialno skrbstvo in l. 1929. za izenačenje zakonov. Za časa bolezni min. predsednika Švehle je bil namestnik predsednika vlade.

Mons. dr. Šramek je bil tudi večkrat v Sloveniji in bil zlasti v dobrih odnosih s pok. dr. Krekom. Sploh nudi njegovo politično delovanje mnogo sličnosti z delovanjem dr. Kreka. Po slovenskem vzoru je ustanovil dr. Šramek tudi češkoslovaškega Orla.

Odličnemu češkoslovaškemu politiku in zvestemu pristašu slovanske misli ob njegovi šestdesetletnici tudi naše iskrene čestitke!

Konferenca o položaju rudarske industrije

Beograd, 11. avg. k. Vlada je prejela od rudarskih organizacij več vlog, ki se nanašajo na vprašanje nezaposlenosti in na težko stanje rudarske industrije. V tej zadevi se bo prihodnji teden vršila konferenca prizadetih ministrov. Na konferenci se bodo pretresale predložene resolucije. Razpravljalo se bo posebno o možnosti, da se da izredni kredit za podporo rudarskim delavcem. Na konferenci se bo dalje razpravljalo o vprašanjih reciprocitete s Francijo in drugimi državami, s katerimi je še nimamo, da bi se naši marljivi rudarski delavci zaposlili v rudnikih teh držav. Pogodbe, ki naj bi se v tem pogledu sklenile, naj bi bile slične pogodbam, ki že velja z Nemčijo. Na vsak način se bo vse potrebno ukrenilo za zaščito naših rudarskih delavcev in rudarske industrije sploh.

Smrtna nesreča pri dirki

Grenoble, 11. avgusta. AA. Pri hitrostni dirki v Daufineju je tekmovalac Edvard Grammond s svojim avtomobilom zagrabil drugi voz in se ubil.

Zločin Vanceta Mihajlova

Sotija, 11. avgusta. AA. Ivan Mihajlov je razen umora novinarja Pandeva obtožen tudi umor generala Protogerova. Listi poročajo, da je minister pravde imel v rokah nepobitne dokaze za to, da je Pandev kriv umora Protogerova ter je zato odredil, da bo obtožen tudi tega zločina.

Požar na Bledu

Bled, 11. avgusta. r. Okrog 10. ure zvečer je izbruhnil požar v vili »Zmaga«. Pogorel je skedenj, ki se je držal te vile, medtem ko so vilo samo rešili. Zahvaliti se je za to vrlim gasilcem z Mlinega in z Bleda, ki so prišli z županom Rusom na čelu takoj na kraj požara. Poslopje je last g. Solarja. Kako je ogenj nastal, ni znano.